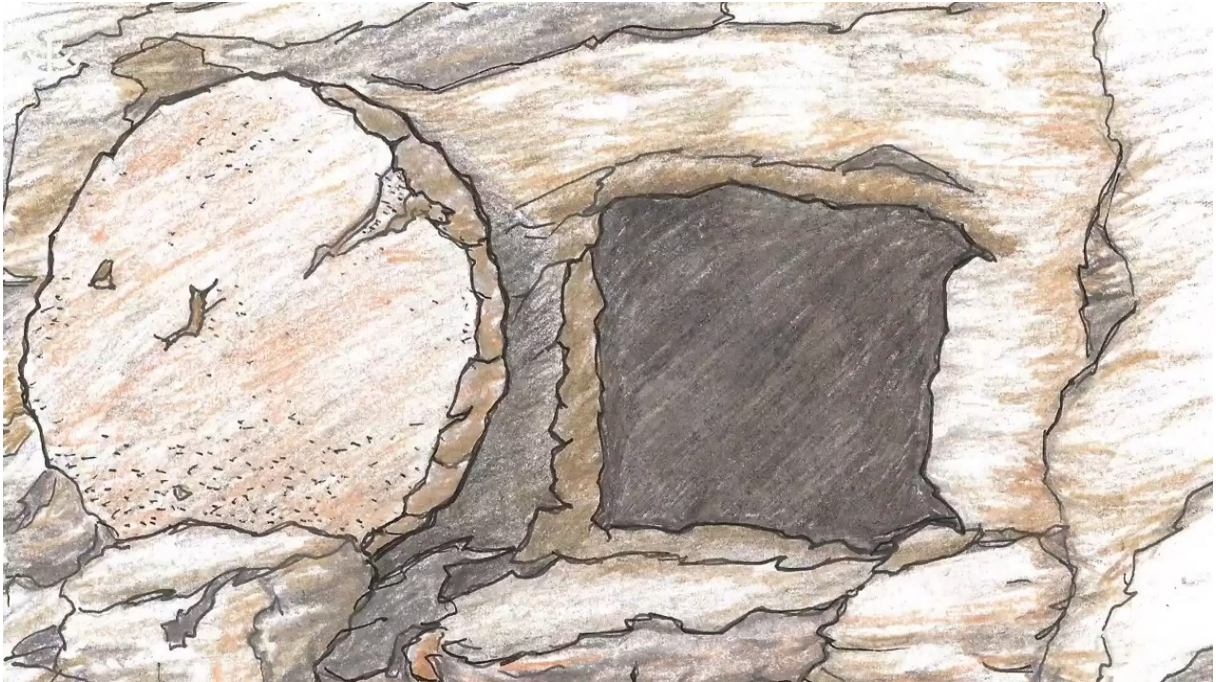


Stille week en Pasen  
**Pasen – Getuigen**



4 april 2021

Voorgangers: Henk Baars, Jolly vd Velden, Inge Boesveld e.a.

**Welkom**

**Persoonlijke getuigenis**

Op vrijdag 29 november 2019 werd mijn moeder in slaap gebracht. Ze was 77 jaar en had al jaren de ziekte van Alzheimer. Ze woonde geruime tijd in een verpleeghuis en had de laatste weken ondraaglijke pijn. Dat konden we aan haar zien, zelf kon ze dit niet meer aangeven.

Haar lichaam, totaal verteerd door de Alzheimer, was sterk. De dosis morfine die ze toegediend kreeg om geen pijn meer te voelen, moest steeds opgehoogd worden.

Mijn vader, broer en zus en onze partners bleven vanaf het moment van in slaap brengen bij haar, in haar kleine kamer, omdat de verwachting was dat ze snel zou sterven.

Na 24 uur veranderde de sfeer in de kamer. Haar handen en voeten voelden koud. Het werd sereen, stil, kalm. Ik voelde dat ze ons zou verlaten. We gingen met z'n allen om haar bed staan en hielden haar vast.

Ik voelde me plots verdrietig, maar wist dat dit niet verdriet van mijzelf was. Toen ik naar haar keek, zag ik, voelde ik, dat ze er niet meer was. Ze kreeg een andere kleur, een andere uitstraling. Het was alsof haar wezen zich losgemaakt had van haar lichaam.

Daarna veranderde de sfeer en gingen we weer ons gang. We begonnen weer te praten.

Alleen Theo, mijn schoonzus en ik leken dit op te merken, voelden dit. De anderen dachten meer: "vals alarm". Haar lichaam bleef namelijk gewoon doorleven: alsof het op de automatische piloot stond: haar hart klopte, ze ademde heel rustig, haar handen en voeten werden weer warm.

Haar lichaam stierf pas 24 uur later: op zondagochtend 1 december, een paar minuten voor 12. Heel rustig, mooi, stopte haar ademhaling.

Mijn broer zat op dat moment thuis, op de bank, verdrietig, even bij te komen van een nacht waken. Hij zocht wat muziek op Spotify voor bij haar begrafenis.

Om even voor twaalf hoorde hij Marco Borsato zingen “Het was even voor de middag, haar lichaam liet ze vrij”. Hij dacht nog: “dat is toevallig”, het is even voor de middag.

Even later belden wij hem op, om te vertellen dat mama overleden was.  
Om even voor de middag.

Ik weet zeker dat dat geen toeval was.

### **Overgangstekst**

De komst van Christus is even heftig als de zon, een aanhoudende drang om het goede te doen, gerechtigheid te zoeken, te leven volgens bedoelingen die boven ons uitstijgen. Dat licht trekt aan ons, het trekt aan al je vermogens die je mens maken. God overmeestert ons en maakt ons gelukkig, brengt hoop en wanhoop, warmte en kou. Dit licht geeft ons veel te verwerken, hoe het ons heen en weer slingert. Het is met geen pen te beschrijven. En het gebeurt in minder dan een ogenblik. Het doorgeven van de vlam gaat snel. Gods werk is snel.

Steken we thuis onze vlam/kaars aan en we geven hier in deze kapel het licht aan elkaar door mede namens jullie.

### **Lezingen uit de evangeliën**

[Markus 16:1-2] Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena en Maria de moeder van Jakobus, en Salome specerijen om hem te gaan zalven. En zeer vroeg op de eerste dag van de week kwamen ze bij het graf toen de zon was opgegaan.

[Matteus 28:1] Bij het aanbreken van de eerste dag van de week kwamen Maria Magdalena en de andere Maria om het graf in ogeschouw te nemen.

[Lukas 24: 1] Maar, op de eerste dag van de week, kwamen ze met de specerijen die ze hadden toeberaid bij het graf.

[Johannes 20: 1] Vroeg op de eerste dag van de week, toen het nog donker was, kwam Maria uit Magdala bij het graf. Ze zag dat de steen van de opening van het graf was weggehaald.

[Markus 16:3-4] En ze zeiden tot elkaar: 'Wie zal ons de steen weggewentelen van de deur van het graf?' Want hij was zeer groot. En toen ze goed keken zagen zij dat de steen reeds weggewenteld was.

[Matteus 28: 2-6a] En zie, er ontstond een grote aardbeving, want een engels des Heren daalde neer uit de hemel, trad toe, wentelde de steen weg en ging er op zitten. Zijn uitzicht nu, was als de blksen en zijn kleed wit als sneeuw. Uit vrees voor hem beefden de wachters en werden als doden. Maar de engel nam het woord en zei tot de vrouwen: 'Vreest niet, want ik weet dat jullie Jezus zoeken, de gekruisigde. Hij is niet hier. Maar hij is opgewekt zoals hij gezegd heeft'.

[Lukas 24:2-4] Zij vonden nu de steen reeds weggewenteld van het graf. En toen zij het graf binnen gingen vonden zij het lichaam van de Heer niet. En het geschiedde, terwijl zij daarover in onrust waren, en zie, er traden twee mannen in schitterend gewaad op hen toe.

[Johannes 20:2-5] Maria uit Magdala liep vandaar snel terug naar Simon Petrus en de andere leerling waarvan Jezus veel hield, en zei: 'Ze hebben de Heer uit het graf weggehaald en we weten niet waar ze hem nu neergelegd hebben.' Petrus en de andere leerling gingen op weg naar het graf. Ze liepen beiden snel, maar de andere leerling rende vooruit, sneller dan Petrus, en kwam als eerste bij het graf. Hij boog zich voorover en zag de linnen doeken liggen, maar hij ging niet naar binnen.

[Markus 16:5-6] En ze gingen het graf binnen en zagen aan de rechterkant de jongeling zitten in een wit gewaad. En ze waren ontsteld. Maar hij zei tot hen: 'Schrik niet, jullie zoeken Jezus van Nazareth, de gekruisigde. Hij is opgewekt, hij is niet hier.'

[Matteus 28-6b-7] Kom zie de plaats waar hij gelegen heeft. Gaat snel heen en zegt tot zijn leerlingen : 'Hij is van de doden opgewekt. En zie, hij gaat u vooruit naar Galilea. Daar zullen jullie hem zien. Zie, ik heb het jullie gezegd.

[Lukas 24:5-7] Toen ze nu angstig werden en het gezicht ter aarde bogen, zeiden ze tot haar: 'Wat zoekt ge de levende bij de doden. Herinner je dat hij tot jullie gesproken heeft toen Hij nog in Gailea was, dat hij zei "De mensenzoon wordt in de handen van zondige mensen overgeleverd en gekruisigd worden en op de derde dag opstaan.

[Johannes 20: 8-17 (fragmenten)] Toen ze allen het graf binnen gingen zagen ze en geloofden, want ze hadden uit de schrift nog niet begrepen dat hij uit de dood moest opstaan. De leerlingen gingen terug naar huis. Maria boog zich huilend naar het graf en daar zag ze twee engelen in witte keren zitten, een bij het hoofdeind en een bij het voeteneind. (..) Ze keek om en ze zag Jezus staan. 'Waarom huil je', vroeg Jezus. 'Wie zoek je'. Maria dacht dat het de tuinman was, (...) maar Jezus zei tegen haar: 'Maria'. Ze draaide zich om en zei 'rabboeni', dat betekent 'meester'.

[Marcus 16:] Zie, hier is de plaats waar ze hem gelegd hebben. Maar gaat heen en zegt tot zijn leerlingen en Petrus: 'Hij gaat jullie vooruit naar Galilea. Daar zullen jullie hem zien, zoals hij jullie gezegd heeft.

[Matteus 28:8] En snel gingen ze weg van het graf met angst en grote bijdschap en liepen snel om het aan zijn leerlingen over te brengen.

[Lukas 24:8-9] En zij herinnerden zich zijn woorden, keerden terug van het graf en brachten dit alles over aan de elf en alle overigen.

[Johannes 20:17a] 'Houd me niet vast', zei Jezus, 'Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader.'

[Marcus 16:8] En ze gingen naar buiten en vluchten weg van het graf. En schrik en ontzetting hadden hen bevangen. en ze zeiden niemand iets, want ze weren bang.

[Matteus 28:] Het waren nu Maria Magdalena, Johanna, Maria de moeder van Jacobus. Ook de andere vrouwen die bij hen waren vertelden het aan de apostelen en deze woorden kwamen hen voor als beuzelpraat en ze geloofden hen niet. Petrus echter stond op, liep naar het graf, bukte zich en zag alleen de windsels. En hij keerde terug vol verbazing over het gebeurde.

[Johannes 20:17b-18] En Jezus zei tot Maria: 'Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader die ook jullie Vader is, naar mijn God die ook jullie God is. Maria uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: 'Ik heb de Heer gezien!' En ze vertelde alles wat hij tegen haar had gezegd.

## **Geaard**

In de ochtend van maandag 29 oktober 1990 is onze oudste zoon geboren: Levi. Gewoon thuis in onze niet al te grote woonkamer. De verloskundige had de baarkruk tussen de boekenkast en het bureau ingezet en het ging allemaal wonderwel. Voordat ik het wist had ik een prachtig jongetje van ruim vier kilo in mijn armen, met een heleboel zwart haar. Een nieuw begin voor ons alle drie. De naam Levi betekent 'aanhankelijkheid' en 'verbinding'.

En verbonden waren we! Ongekend en intens.

In mijn dagboek schreef ik:

*Het eerste loslaten is gebeurd.*

*Ongelofelijk wonder;*

*prachtige zoon,*

*in een nieuwe verbondenheid.*

Het eerste levensjaar is een aaneenschakeling van nieuwe stappen. Toen Levi nog maar een paar dagen oud was, maakte hij er figuurlijk al een. Hij lag op de bank in diezelfde huiskamer en wij, zijn

ouders, zaten op de grond ervoor. We keken naar hem, hij naar ons, we hadden contact en opeens merkten we allebei dat er iets was veranderd in zijn 'zijn'. Hij keek anders, leek zelfbewuster, op een bepaalde manier aanwezig.

Het is nog niet zo gemakkelijk om er de juiste woorden voor te vinden. Ontroerd zeiden we tegen elkaar: 'Hij was al geboren, maar nu is hij op aarde gekomen.'

### **Overweging**

Ja maar ik heb het toch echt gezien! Ja maar ik ook en ik zag dat die man toch echt geen verzet pleegde toen hij werd weggesleept. Maar ik stond er vlakbij, hoe kan je dat nu niet gezien hebben? Niet lang geleden was ik betrokken bij een demonstratie vanwege de weer groeiende onrust over de kernwapens. De demo was verpakt in een aswoensdagviering en we liepen in processie vanuit een kapel naar het ministerie van defensie. We mochten daar niet veel en het stond daarnaast vol met marechaussee en politie. Toch waagde het iemand om op de grond te gaan liggen (wat de politie irriteerde) en dan plotseling verschillen de waarnemingen. De man was lastig zei de een, uitte zich vervelend verbaal, de man wilde zijn ID niet laten zien, zegt een ander, de man deed geen vlieg kwaad (volgens mij) En inderdaad, ik stond er vlak bij en toch verschilden onze waarnemingen vrij radicaal. Hoe komt dat nou? Raadselachtig en het lijkt er op dat wat je wil dat je ziet er ook plaatsvindt. De waarnemer bepaalt wat hij/zij ziet. En we hebben het net gehoord de waarnemingen van de onderscheiden schrijvers van de paasverhalen zijn verschillend maar lopen ook deels gelijk. En allemaal geven ze de indruk dat je er vlakbij bent. De kracht van het verhaal, maar ook het verschil in emotie en kennelijk het moment waarop ze werden geschreven. Dat wil zeggen, vele jaren daarna. Maar de verhalen zijn verrassend levendig als je ze door elkaar hoort, tegelijkertijd verontrustend. Want we aanvaarden deze getuigenissen als een ondubbelzinnige basis en middelpunt van onze christelijke verkondiging, maar tegelijkertijd zijn ze toch tamelijk bizar, want wie gelooft dit nu werkelijk? Wat is hun gemeenschappelijke bedoeling? Belijden dat God de gekruisigde Jezus van Nazaret heeft opgewekt uit de doden. Boeiend is te zien dat de oude paasboodschap onder veranderde omstandigheden niet simpelweg wordt herhaald. Mattheus doet het anders dan Marcus en Johannes stelt een andere gedaante voor dan Lucas. Een ding is wel duidelijk geworden in de eeuwenlange discussie over dit onderwerp. Er bestaat geen weg die buiten het geloof om naar de Verrezenen leidt. Dat wil zeggen met bewijzen in de geschiedenis kom je niet ver, zelfs helemaal niet. Het lege graf is geen bewijs voor de verrijzenis. Die vrouwen waren geen neutrale waarnemers bij de verschijningen van de verrezenen. Het waren gelovende getuigen. Stel dat je daadwerkelijk in de buurt geweest zou zijn dan had je het toch van de vrouwen moeten horen. De vrouwen waren de getuigen. Wat is dan de kern? De kern is dat de levende God Jezus iets heeft aangedaan daar op dat kruis. Anders zou Jezus verlaten blijven van zijn God. Mijn God mijn God waarom hebt gij mij verlaten? Alleen wij mensen zouden dan voor hem opgekomen zijn? is dat dan het verhaal? Wel mager. Dan hadden we het niet tot hiertoe vanochtend doorverteld. Ook dit is weer niet rationeel te bevatten. Maar wat een verhaal! De verrezenen zijn op grond van die getuigenissen niet verborgen gebleven. Hij heeft mensen ontmoet in ruimte en tijd. Ogen hebben gezien, oren gehoord en mensenharten zijn geraakt. Het Paasgebeuren is opgenomen in dat zien en horen en in het spreken van de getuigen. Zeer menselijke getuigen, beperkt in woordenschat, uitdrukkingsmogelijkheden, die let wel nooit het gebeuren zelf zijn, maar wel erheen wijzen en iets nieuws mogelijk maken. Het is die aanraking die het zien opwekt. Staan om een sterfbed, sterk voelen dat er iets gebeurt, waarvan je getuige bent en waarvan je wel moet vertellen. Een aanraking van God. Of een kind zien indalen in zijn werkelijkheid, nieuw bewustzijn. Allemaal categorieën waarin we het onmogelijke, het transcendent, de niet rationeel begrijpelijke communicatie tussen mensen en God proberen te duiden. Dat duidt op een nog veel dieper Pasen op een ander niveau. De getuigen willen niet dat hun verhaal de zaak zelf is. Ze willen wijzen naar de levende. Want de verhalen over de ontmoetingen en verschijningen zoals ze historisch zijn opgeschreven zijn van fundamentele betekenis. Zou je ze schrappen als onzin, dan ontkom je niet aan het gevaar dat de paasverkondiging niet meer is dan een mythe zonder historie. Met

andere woorden de Paasverhalen verkondigen vertellend en vertellen verkondigend geschiedenis. Het is hopeloos er een modern onderscheid op toe te passen, aan de ene kant als geschiedkundige bron en aan de andere kant slechts als een oproep tot geloven. Deze teksten komen niet tot hun recht als je ze als puur historisch beschouwt, maar ook niet als je ze reduceert tot pure geloofsverhalen. Historie en verkondiging vormen hier, zoals in alle Evangeliën, een niet te scheiden eenheid. Ze zijn niet modern, maar oeroud levend.

Het gaat niet over houdbare getuigenissen in de rechtszaal, maar over daar waar er iets geraakt is bij mensen. Het gaat over die ervaringen die de vliedunne zogenaamde echte werkelijkheid tot een andere maakt. Engelen, helder wit, dromen gedachten, om een hoekje kijken, of heel die drijfkracht die je dingen doet ondernemen waar je het motief maar gebrekkig voor kunt formuleren. Vluchtelingen helpen, voedselbank, maatje voor iemand zijn. Hoe te formuleren waarom? Geen idee. Het kortste antwoord is, omdat ik geloof. De ander in een zekere verbijstering achterlatend. Ja, wat is dat nu voor motief.

Verrijzen past niet in ons coördinatensysteem. De dood nog wel, daar zijn we enigszins aan gewend, maar ook wij zouden als door de bliksem getroffen zijn als we een dergelijk bericht zouden krijgen. De dood hoort bij de oude wereld, dit moet wel de nieuwe zijn. Het is veel radicaler dan het uitbotten van de knoppen in de lente, laat staan een paashaas of een chocolade ei.

Met andere woorden. Ik ben sprakeloos, ik ben zeer in de war, ontsteld en ik hou mijn mond stijf dicht erover. Het past niet, maar het is zo fel. Ik kan niet tegen de zon inkijken. Maar soms moet je het toch even proberen. Pasen!

### **Voorbeden**

Eeuwige,  
Bron van licht en troost,  
van nieuwe adem  
en klaarwakker leven.  
Wees bij ons wanneer we op de drempel staan van een nieuwe tijd.  
Wees onze richtingwijzer  
en blaas ons moed in  
om niet altijd te vluchten in ons ego,  
maar op pad te gaan, vruchtbaar te zijn, liefde te zijn...  
In een ontwapend nieuw licht.

Met Pasen wordt zichtbaar dat liefde sterker is dan de dood,  
Dat de dood niet het laatste woord heeft,  
maar dat het leven op een mysterieuze manier altijd weer opnieuw begint.  
Ook al voelt het hart nog zo versteend.  
Ook al heeft geen enkele bloem het plan bloem te worden,  
als zij als zaadje wordt voortgeblazen door de wind  
naar haar bestemming van vochtige, donkere aarde.

Leven betekent groeien naar het licht,  
Jouw licht,  
dat ons doorschijnt  
en zich in ieder mens anders manifesteert.  
Wij bidden voor respect voor al die kleuren en verschijningsvormen.  
Wij bidden voor mildheid en bevrijding.  
Wij bidden voor iedereen die ziek is,  
voor wie op welke manier dan ook getroffen zijn door het coronavirus.  
Wij bidden voor iedereen die zich beklemd voelt, of ontmoedigd.

Voor iedereen die in liefde uitreikt naar de ander  
en voor degenen die dat niet meer kunnen opbrengen.  
Wij vragen om kracht en inspiratie,  
om geduld en relativeringsvermogen.  
Wij vragen ook om moed om het nieuwe licht te durven zien.  
Wij bidden voor wat ons persoonlijk zo ter harte gaat...

Amen